

Οπτικός γραμματισμός

Θεωρία και πράξη

Διαπιστώσεις

- Είναι αλήθεια ότι οι πηγές πληροφόρησης είναι πλέον πολλές και ποικίλες και ο μαθητής έχει ανεμπόδιστη αλλά και ανεξέλεγκτη πρόσβαση σε αυτές.
- Είναι αλήθεια ότι με την έκρηξη της γνώσης και της πληροφορίας ο δάσκαλος δεν μπορεί να είναι πλέον ούτε παντογνώστης ούτε η μοναδική πηγή γνώσης και πληροφόρησης εντός και εκτός σχολείου .

Ερωτήματα

Το σύγχρονο σχολείο βρίσκεται μπροστά σε μια πρόκληση και θα πρέπει να δοθούν επαρκείς απαντήσεις σε δύο κρίσιμα ερωτήματα:

- Θα συνεχίσουμε να εκπαιδεύουμε τους πολίτες του μέλλοντος χρησιμοποιώντας μεθόδους του παρελθόντος;
- Θα προετοιμάζουμε τους μαθητές μας να γίνουν ενεργοί πολίτες αντιμετωπίζοντάς τους ως παθητικούς δέκτες έτοιμης γνώσης;
- Ποιος τελικά είναι ο ρόλος του δασκάλου σήμερα;

Ο ρόλος του δασκάλου σήμερα

Ο εκπαιδευτικός έχει σήμερα την αποστολή να μεταδώσει στους μαθητές του τις δεξιότητες εκείνες που θα του επιτρέπουν σωστή διαχείριση της πληροφορίας, ώστε να καταστεί ικανός:

- να την ελέγχει και να αξιολογεί την πηγή της
- να την αντιμετωπίζει με κριτική σκέψη
- να την χρησιμοποιεί για να πάρει αποφάσεις και να λύσει με αποτελεσματικό τρόπο προβλήματα σε συνεργασία με τους συμμαθητές του
- να τη μεταδίδει με δημιουργικό τρόπο
- να κατανοεί και να σέβεται τις ηθικές, νομικές και κοινωνικές διαστάσεις της

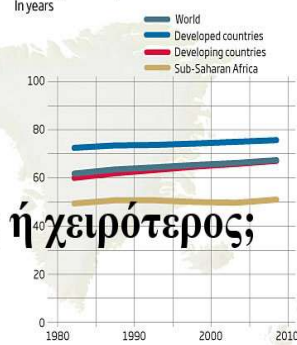
Αλλαγή διδακτικών πρακτικών

Απαιτείται τροποποίηση των ερωτήσεων, των εργασιών και των διδακτικών δραστηριοτήτων. Έτσι από ερωτήσεις και εργασίες του τύπου « *Όπως όλοι διαπιστώνουμε ο κόσμος μας γίνεται χειρότερος σε πολλά επίπεδα της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και πολιτικής ζωής. Να παρουσιάσετε τις διαστάσεις του προβλήματος και να καταγράψετε τα συμπεράσματά σας*», ζητούμε από τους μαθητές να εργαστούν με διαφορετικό τρόπο. Τους αφήνουμε να καταλήξουν μόνοι τους στην αρνητική αξιολογική κρίση για τον κόσμο . Αν και το πιθανότερο είναι να καταλήξουν στο ίδιο συμπέρασμα, τους δίνουμε τη δυνατότητα να οικοδομήσουν την προσωπική τους άποψη ερευνώντας κάθε πληροφορία, αναζητώντας στοιχεία και τεκμήρια για το θέμα δρώντας κατά ομάδες ενδιαφέροντος. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να συλλέξει στοιχεία για τον τομέα που την ενδιαφέρει περισσότερο (π.χ. στατιστικούς πίνακες για την ανεργία, την παιδική θνησιμότητα, τον υποσιτισμό και τη φτώχεια, το ρατσισμό, το περιβάλλον, τις πολεμικές συρράξεις). Τους ζητούμε να διασταυρώσουν τα στοιχεία που άντλησαν, να τα αξιολογήσουν και να γράψουν ένα κείμενο, στο οποίο θα ενσωματώνονται με δημιουργικό και κριτικό τρόπο οι πληροφορίες που έχουν αντλήσει από την αναζήτησή τους. Στο τέλος συγκρίνοντας τα στοιχεία που περισυνέλεξαν, τα αξιολογούν και συνθέτουν τα συμπεράσματά τους με τρόπο τεκμηριωμένο. Έτσι το ερώτημά μας μπορεί να τεθεί σε άλλο πλαίσιο και με άλλο τρόπο:

Μελετήστε τα στατιστικά στοιχεία και απαντήστε τεκμηριωμένα στην ερώτηση:

Ο κόσμος μας γίνεται καλύτερος ή χειρότερος;

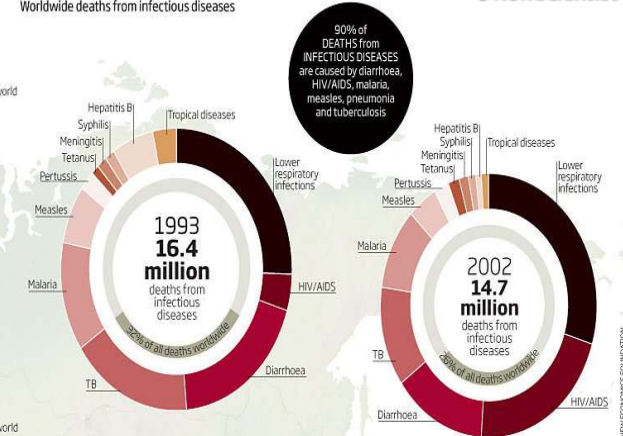
Life expectancy at birth

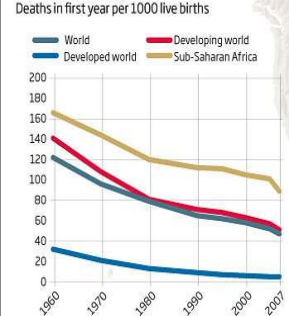
GDP per capita

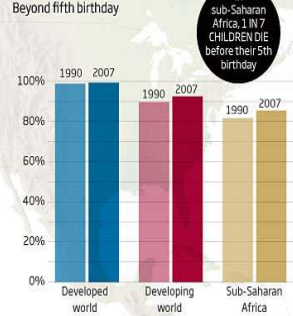
Infectious diseases

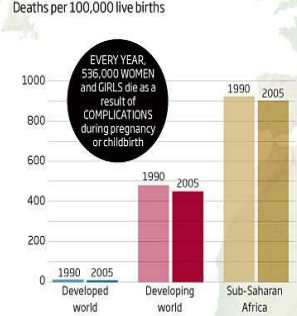
Infant mortality

Child survival

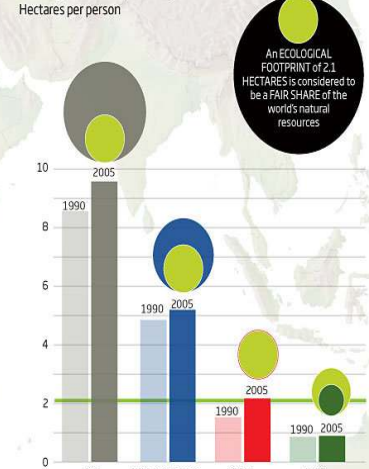
Maternal mortality

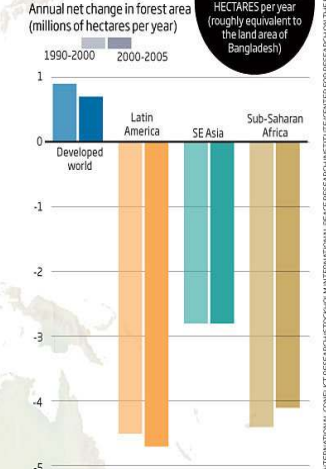
CO2 emissions

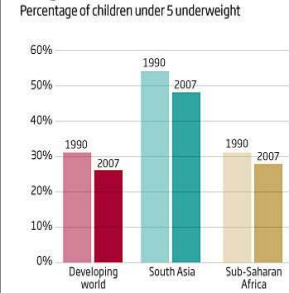
Ecological footprint

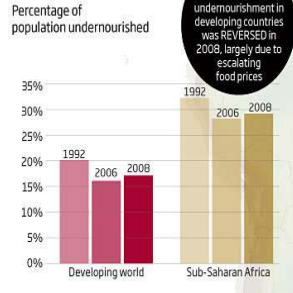
Deforestation

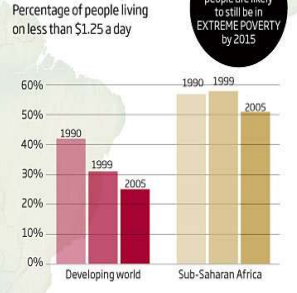
Hunger

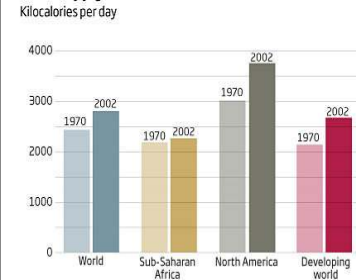
Malnutrition

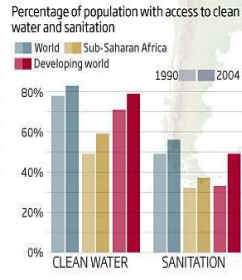
Extreme poverty

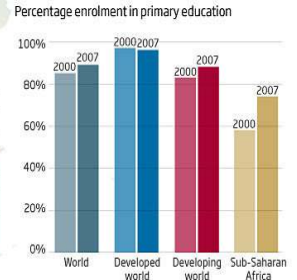
Food supply

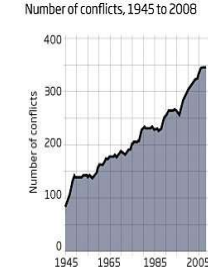
Water

Education

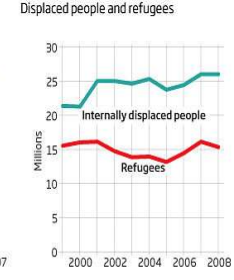
War

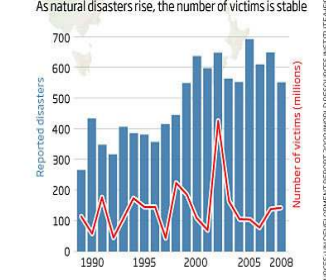
Military spending

Displaced persons

Natural disasters

SOURCES: UNDEVELOPMENT REPORT 2009; WORLD RESOURCES INSTITUTE FOR INTERNATIONAL CONFLICT RESEARCH; INSTITUTE FOR INTERNATIONAL RESEARCH; CENTER FOR RESEARCH ON THE ECOLOGY OF DISASTERS; NEW ECONOMICS FOUNDATION

Με τον τρόπο αυτό η πληροφορία γίνεται αντικείμενο επεξεργασίας, νοηματικής και λεκτικής, αναδιατυπώνεται, τεκμηριώνεται και εντάσσεται σε νέο πλαίσιο (αναπλαισίωση) για να εξυπηρετήσει με τρόπο αποτελεσματικό το ερώτημα που έχει τεθεί .

Η πληροφορία μετατρέπεται σε τεκμηριωμένη άποψη και γνώση που κατακτήθηκε με την προσωπική εμπλοκή του μαθητή στη φάση της ανακάλυψης, της αξιολόγησης και της παρουσιάσής της.

Η διαδικασία αυτή είναι περισσότερο χρονοβόρα σε σχέση με την καθιερωμένη ανάλυση μιας εκ των προτέρων δοσμένης κρίσης αλλά τα οφέλη μιας τέτοιας διεργασίας για τη σκέψη του μαθητή και τη διαδικασία μάθησης είναι ιδιαίτερα σημαντικά.

Η παιδαγωγική των γραμματισμών

Μέχρι σήμερα εγγράμματο άτομο θεωρούσαμε εκείνο που ήξερε να γράφει και να διαβάζει ένα κείμενο στη μητρική του γλώσσα. Στην εποχή μας η **εγγραμματοσύνη (γραμματισμός)** έχει γίνει έννοια περισσότερο σύνθετη και ευρεία. Η έννοια «κείμενο», όπως την είχαμε συνηθίσει ως ένα σύνολο λέξεων, προτάσεων και παραγράφων, αλλάζει . Τα σύγχρονα «κείμενα», εκτός από γλωσσικά, είναι οπτικά, ακουστικά, συνδυάζουν εικόνα, ήχο και κίνηση(πολυτροπικά κείμενα) και για το λόγο αυτό απαιτούνται πρόσθετες δεξιότητες για να αποκωδικοποιηθούν. Επομένως τα άτομα έρχονται σε επαφή με περιστάσεις επικοινωνίας που απαιτούν περισσότερες δεξιότητες από εκείνες της ανάγνωσης και της γραφής. Αυτές οι νέες δεξιότητες σηματοδοτούν τα νέα είδη εγγραμματοσύνης/αλφαριθμητισμού (**νέοι γραμματισμοί**) . Ανάλογα με το είδος του «κειμένου» το οποίο θα πρέπει να ερμηνεύσουμε ή να μεταδώσουμε, απαιτούνται και δεξιότητες του αντίστοιχου είδους γραμματισμού. Έτσι γίνεται λόγος για «οπτικό», «ψηφιακό» ή «γραμματισμό των ΜΜΕ».

Η παιδαγωγική των γραμματισμών είναι η άσκηση των μαθητών στην ανάγνωση και παραγωγή κειμένων κάθε είδους ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση και το προσδοκώμενο αποτέλεσμα. Η διαδικασία αυτή σέβεται και λαμβάνει υπόψη τα βιώματα, τα ενδιαφέροντα και την πολιτισμική ταυτότητα των μαθητών κατά το σχεδιασμό διδακτικών ενεργειών. Εμπλέκοντας το μαθητή σε δραστηριότητες πραγματικών περιστάσεων επικοινωνίας που θα συναντήσει και στην ενήλικη ζωή του, του δίνουμε τη δυνατότητα να οικοδομήσει τη γνώση με τρόπο ενεργητικό και προσωπικό. Μετατρέπουμε το μαθητή από παθητικό καταναλωτή έτοιμων γνώσεων και πληροφοριών σε κριτικό αναγνώστη και ερευνητή.

Στην εισήγηση αυτή θα ασχοληθούμε με ένα από τα είδη γραμματισμού , τον **ΟΠΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ**, και θα διερευνήσουμε τις δυνατότητες εφαρμογής του στη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων.

Οπτικός γραμματισμός

Αν και ο δάσκαλος δεν είναι σήμερα, όπως στο παρελθόν, η μοναδική πηγή γνώσης, γιατί ο μαθητής μπορεί να αναζητήσει την πληροφορία οποτεδήποτε και οπουδήποτε, ωστόσο ο ρόλος του έχει αναβαθμιστεί και έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία. Ποιος θα μάθει στο μαθητή τον τρόπο να χειρίζεται τον όγκο των πληροφοριών και τον καταιγισμό των εικόνων που δέχεται καθημερινά, αν δεν το κάνει με τον κατάλληλο τρόπο και στην κατάλληλη ευκαιρία ο δάσκαλος; Με ποιο τρόπο ο αυριανός πολίτης που εκπαιδεύεται σήμερα στις σχολικές αίθουσες, θα μάθει να ταξινομεί, να κατηγοριοποιεί και να αξιολογεί τα μηνύματα, από τα οποία κυριολεκτικά βομβαρδίζεται σήμερα, αν αυτό δεν γίνει στο σχολείο;

Θεωρούμε ότι μια από τις πιο σημαντικές δεξιότητες που χρειάζεται να αποκτήσει ο σύγχρονος άνθρωπος είναι ο οπτικός γραμματισμός, δηλαδή **η ικανότητα ερμηνείας, κριτικής αποτίμησης και δημιουργίας οπτικών μηνυμάτων.**

Αν σκεφτεί κανείς ότι το 55% των μηνυμάτων που λαμβάνουμε από το περιβάλλον είναι οπτικά, το 37% είναι φωνητικά και μόνο το 7% λεκτικά, γίνεται εύκολα αντιληπτή η σημασία των οπτικών μηνυμάτων στην επικοινωνία αλλά και στη μάθηση και στη διδασκαλία.

Οπτικά μηνύματα παρέχουν

- Φωτογραφίες
- Σχέδια-σκίτσα
- Έργα τέχνης
- Αναπαραστάσεις(διαγράμματα,πίνακες, ιστογράμματα, σχήματα, γραφικές παραστάσεις)
- Διαφημίσεις
- Κινούμενες εικόνες

Οφέλη οπτικού γραμματισμού για τους μαθητές

- Καλλιέργεια κριτικής σκέψης, αποφυγή χειραγώγησης ή εξαπάτησης από οπτικά μηνύματα κάθε είδους και από τη διαφήμιση
- Άσκηση της αντίληψης και της μνήμης
- Ανάπτυξη της δημιουργικότητας και ενίσχυση της αποκλίνουσας σκέψης
- Άσκηση στην κατηγοριοποίηση, ταξινόμηση και αρχειοθέτηση ιδεών
- Βελτίωση της μάθησης και της απόδοσης των μαθητών, ευκολότερη διατήρηση και ανάκληση γνώσεων
- Διάκριση του σημαντικού από το περιττό, της κεντρικής από τις δευτερεύουσες ιδέες ενός οπτικού μηνύματος ή ενός διαγράμματος
- Κατανόηση και σεβασμός των ηθικών, νομικών και κοινωνικοπολιτικών διαστάσεων κάθε οπτικής πληροφορίας
- Βιωματική και συνεργατική μάθηση
- Ενίσχυση και ενθάρρυνση των μαθητών με γλωσσικά προβλήματα που, ωστόσο, διαθέτουν κάποιο άλλο είδος νοημοσύνης (όπως για παράδειγμα η **Οπτική/Χωρική**, η **Μουσική**, η **Διαπροσωπική**), εφόσον είναι γνωστό ότι η παραδοσιακή εκπαίδευση ευνοεί κυρίως τη **Γλωσσική και τη Λογική/ Μαθηματική νοημοσύνη** σύμφωνα με τον H.Gardner, καθηγητή Ψυχολογίας της Μάθησης στο πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ.
- Χρήση των οπτικών μηνυμάτων ως κοινής γλώσσας συνεννόησης (ως lingua franca) σε τάξεις με πολυπολιτισμικό χαρακτήρα

Επισημάνσεις

- Ο οπτικός γραμματισμός δεν επιχειρεί να αναιρέσει ή να εκτοπίσει αλλά να συμπληρώσει και να εμπλουτίσει τις καθιερωμένες διδακτικές πρακτικές γραμματισμού .
- Η εικόνα, στατική ή κινούμενη, **δρα συμπληρωματικά** στο λόγο, δεν τον υποκαθιστά. Οι μαθητές θα πρέπει να ασκηθούν και στο χειρισμό των εικόνων για να κάνουν το λόγο τους πιο αποτελεσματικό.
- Η οπτική πληροφορία απαιτεί κατάλληλη διδακτική προσέγγιση και διαδικασία. **Οι μαθητές δεν καταναλώνουν εικόνες, όπως μέχρι τώρα κατανάλωναν έτοιμες γνώσεις.** Εξετάζουν με κριτικό τρόπο το οπτικό υλικό , το αποκωδικοποιούν και απαντούν σε ερωτήσεις που έχουν σχέση με το φανερό και το λανθάνον νόημά τους, με την αποτελεσματικότητα και τη δύναμη πειθούς που διαθέτουν. Παράλληλα, όταν εκείνοι χρησιμοποιούν οπτικό υλικό στα κείμενά τους θα πρέπει να έχουν απαντήσεις στο ερώτημα πώς θα διαπλέξουν την εικόνα με το λόγο, ποιο είναι το περιττό και ποιο το απαραίτητο σε μια εννοιολογική χαρτογράφηση, με ποιους τρόπους μπορούν να οπτικοποιηθούν ιδέες , συναισθήματα και νοήματα.
- Δεν περιμένουμε όλοι οι μαθητές μας να ανταποκριθούν με τον ίδιο τρόπο στα νέα δεδομένα. Οι αλλαγές έρχονται σταδιακά και **κάθε μαθητής έχει το δικό του ρυθμό και τρόπο αντίδρασης.**
- Η ψυχαγωγία είναι, δίχως αμφιβολία, απαραίτητη στο σχολείο, όταν συνδυάζεται με τη μαθησιακή διαδικασία. Αυτό που μαθαίνει κανείς με τρόπο ευχάριστο έχει και μεγαλύτερη διάρκεια και σταθερότητα. Ωστόσο ,ύστερα από χρόνια μετωπικής διδασκαλίας, θα πρέπει να συνηθίσουμε τους μαθητές μας **να αναζητούν τη γνώση στην εικόνα και να μην την συνδέουν αποκλειστικά με μια άκαρπη μαθησιακά διασκέδαση.**

Οπτικός γραμματισμός

Εφαρμογές στα φιλολογικά
μαθήματα

Οπτικός γραμματισμός και Ιστορία

Στο μάθημα της Ιστορίας αξιοποιούνται

- εικόνες από το σχολικό βιβλίο ή άλλες πηγές, αφίσες, φωτογραφίες, στατιστικά στοιχεία και ιστορικά ντοκουμέντα.
- ιστορικές ταινίες, επίκαιρα, ντοκιμαντέρ, (π.χ. η μάχη των Θερμοπυλών http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=f5paBPvQozU η καταστροφή της Σμύρνης <http://tinyurl.com/cau3qka>)
- αφίσες ή ιστορικά ντοκουμέντα ως αφετηρία ή ως αποδεικτικό στοιχείο της ιστορικής αφήγησης
- εκπαιδευτικά παιχνίδια (<http://theodoros.ime.gr/>)

Ανακεφαλαιώνουμε με την κατασκευή ενός διαγράμματος του μαθήματος με τη συμβολή των μαθητών.

Αφίσα του 1912

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΟΙΧΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΕΑ ΚΑΤΑΛΗΦΘΕΝΤΑ ΧΕΡΗ

LA FLOTTE HELLENIQUE ET LES PAYS CONQUIS

Ιστορικές φωτογραφίες

Κέρκυρα, 20 Ιανουαρίου 1923. Ομάδα Ελλήνων προσφύγων του Πόντου σε αναμνηστική φωτογραφία. («Προσφυγική Ελλάδα», Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, 1992).

Γελοιογραφίες και σκίτσα της εποχής

«Η Ελλάδα και η Τουρκία διαφωνούν σε ζητήματα ανταλλαγής πληθυσμών»

Ιστορικά τεκμήρια

Δήλωσης Εκκαθαρίσεως Περιουσίας κατά την ανταλλαγή ελληνοτουρκικών πληθυσμών (1923-1927).

ΜΙΝΙΣΤΗΡΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ

57912
10-12-27

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ

Ε ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΑΙΤΟΥΝΤΟΣ

1. Ονομαστικός ονομαστικός ονομαστικός
2. Τίτλος κατοικίας (ήτοι ονομασία)
Κατά
3. Στοιχεία οικίας (ήτοι ονομασία, διεύθυνση, αριθμός, κτλ.)
4. Ονομαστικός ονομαστικός

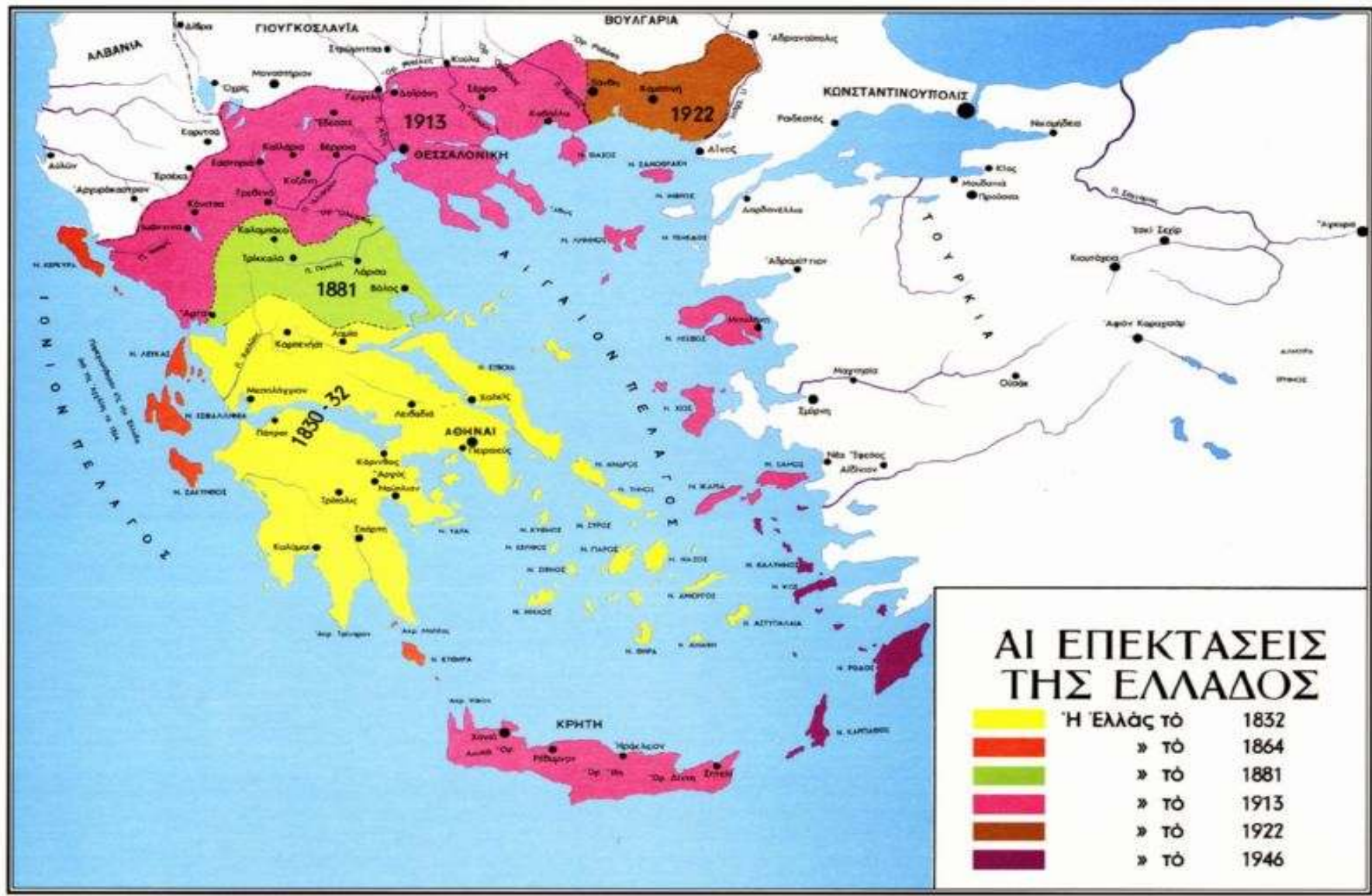
Πηγή: Προσφυγικό ζήτημα ,μικρασιατική καταστροφή (Βικιπαίδεια)

Συγκεντρωτικοί Πίνακες

ΕΤΟΣ	ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΟΣ ΑΡΧΟΝΤΑΣ	ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ
1832 ↓	Όθωνας (Βασιλιάς)	Απόλυτη Μοναρχία
1844, Σύνταγμα ↓	Όθωνας (Βασιλιάς)	Συνταγματική Μοναρχία
1864, Νέο Σύνταγμα ↓	Γεώργιος Α' (Βασιλιάς)	Βασιλευόμενη Δημοκρατία
1911, Αναθεώρηση Συντάγματος του 1864 ↓	Γεώργιος Α' (Βασιλιάς)	Βασιλευόμενη Δημοκρατία
1924 ↓	Π. Κουντουριώτης (Πρόεδρος)	Αβασίλευτη Δημοκρατία
1927, Σύνταγμα Αβασίλευτης Δημοκρατίας ↓	Π. Κουντουριώτης (Πρόεδρος)	Αβασίλευτη Δημοκρατία
1935, Επαναφορά του συντάγματος του 1911	Γεώργιος Β' (Βασιλιάς)	Βασιλευόμενη Δημοκρατία

Επιμέλεια: Σωτήρης Γκαρμπούνης
Πηγή: <http://users.dra.sch.gr/symfo>
Βασίλης Συμεωνίδης

Ιστορικοί χάρτες

Απεικονίσεις γεωπολιτικών σχέσεων

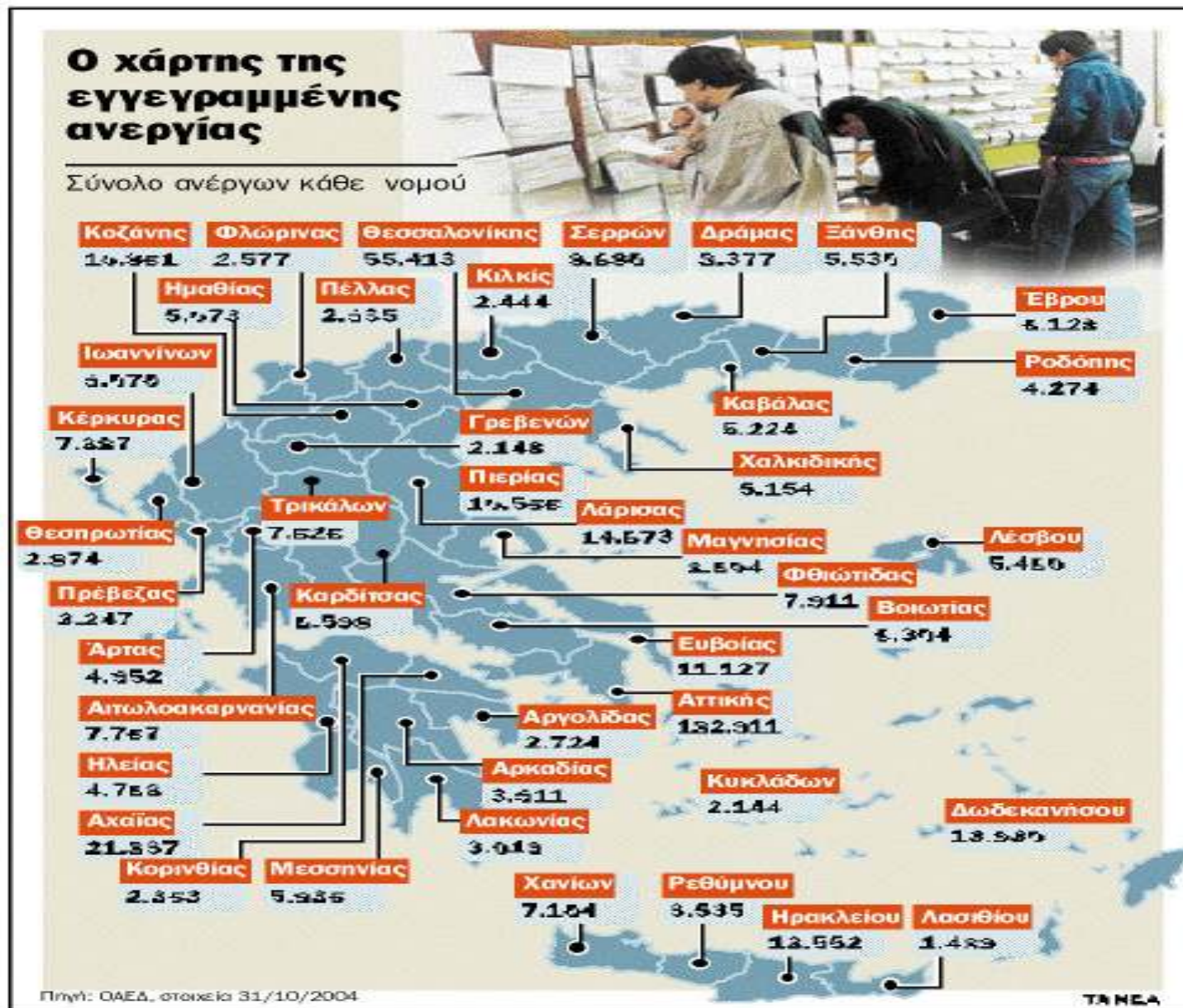

Οπτικός γραμματισμός και Γλώσσα

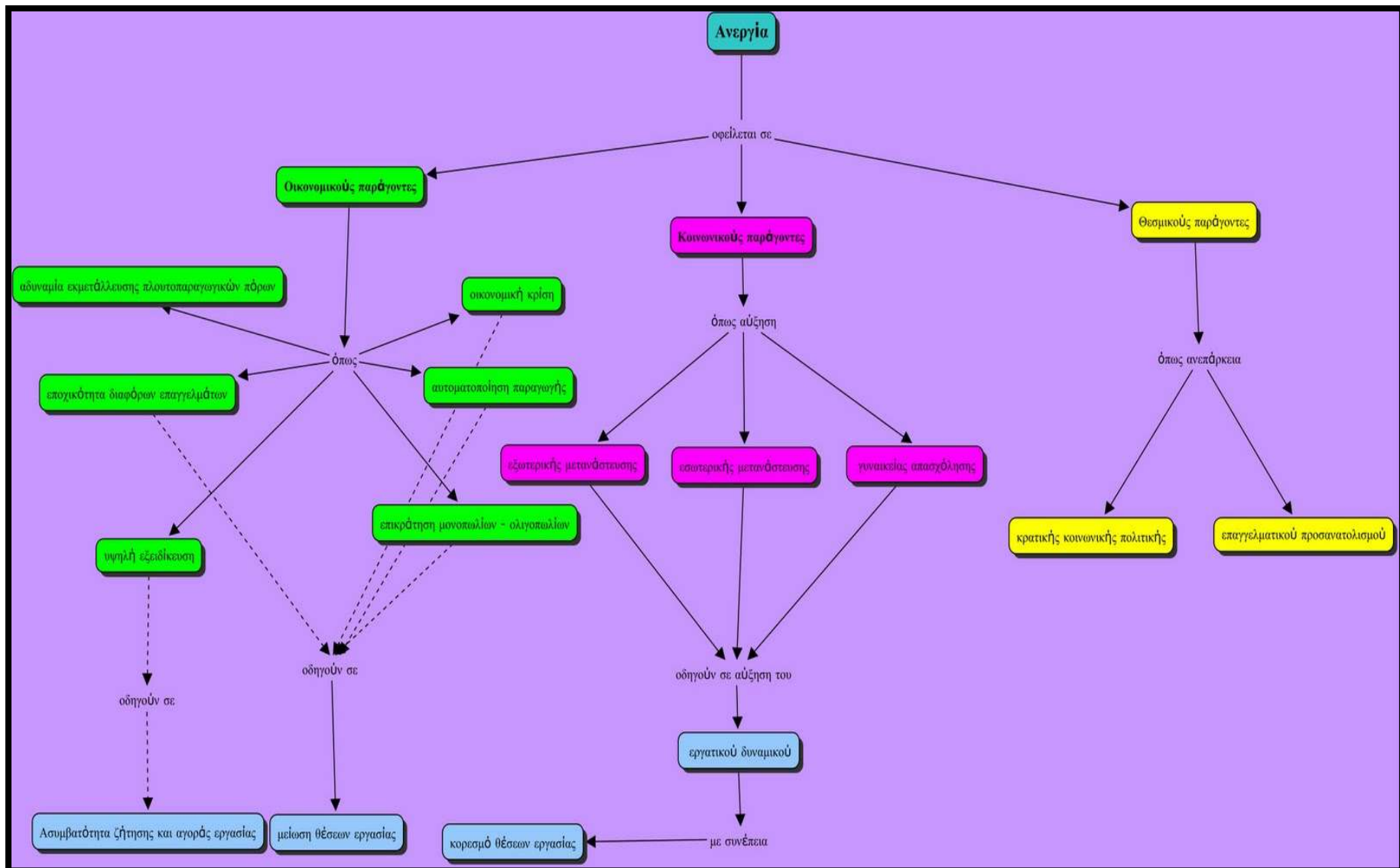
Στο μάθημα της Γλώσσας :

- χρησιμοποιούμε στατιστικά στοιχεία, σκίτσα, αφίσες, κοινωνικές και εμπορικές διαφημίσεις παράλληλα με την ανάγνωση κειμένων.
- κατασκευάζουμε διαγράμματα κειμένων και εννοιολογικούς χάρτες για να ασκήσουμε τους μαθητές μας στην αφαιρετική σκέψη και στην ανακάλυψη σχέσεων μεταξύ εννοιών.
- προβάλλουμε κινηματογραφικές ταινίες, ντοκυμαντέρ και βίντεο για την ανάλυση κοινωνικών προβλημάτων (ξενοφοβία, κοινωνικά στερεότυπα <http://youtu.be/IQyPGZsUmkc>), τη δράση ανθρωπιστικών οργανώσεων (Διεθνής Αμνηστία <http://www.youtube.com/watch?v=qOu3T89i8vI>).
- προτείνουμε στους μαθητές μας να παίξουν ένα διαδραστικό βιντεοπαιχνίδι, όπως αυτό για τη θανατική ποινή: <http://amnestygame.com/>

Στατιστικά στοιχεία

Διάγραμμα του θέματος *ανεργία*

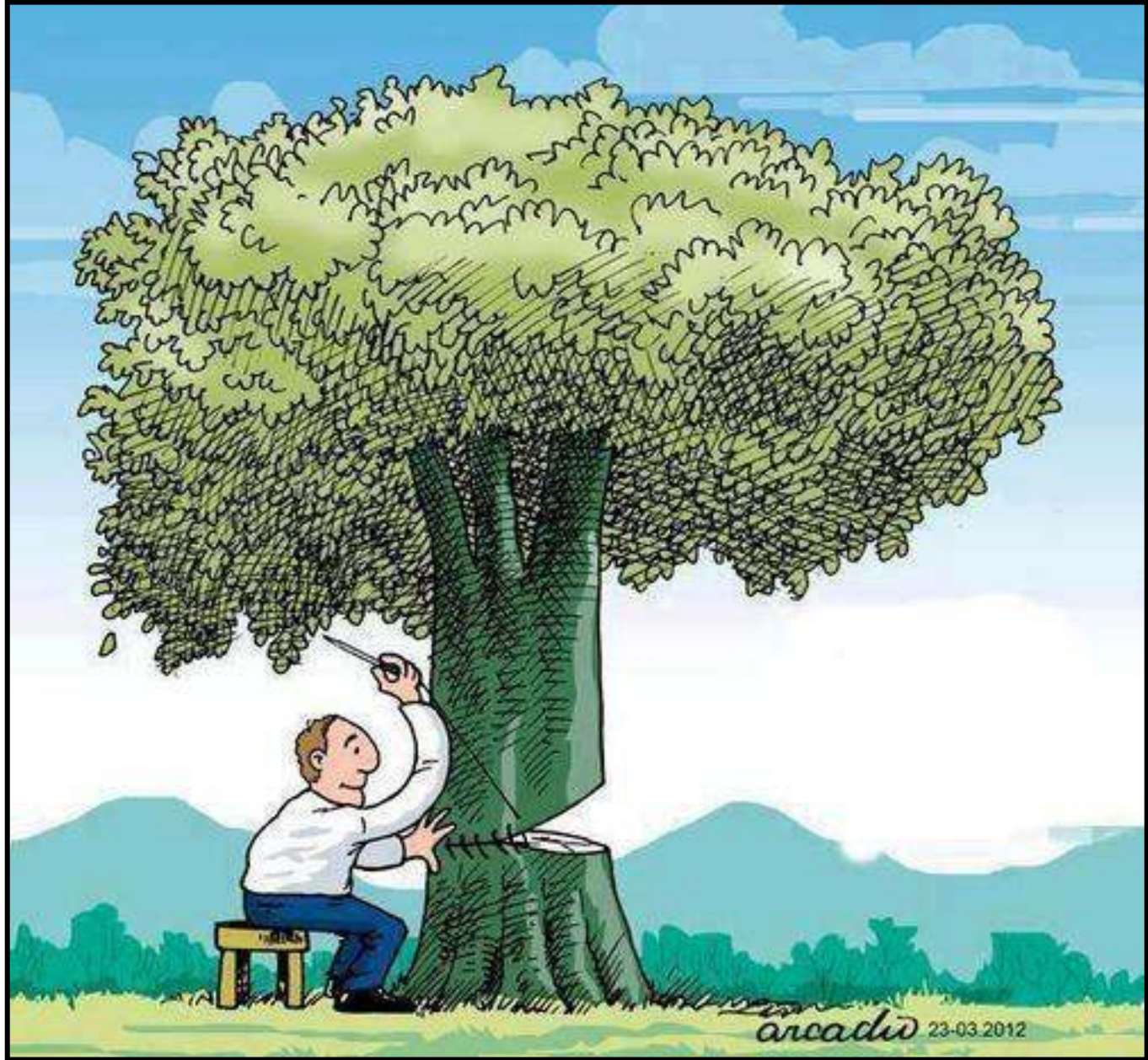
Πηγή: <http://www.slideshare.net/elanagno/ss-9965670>

Σκίτσα

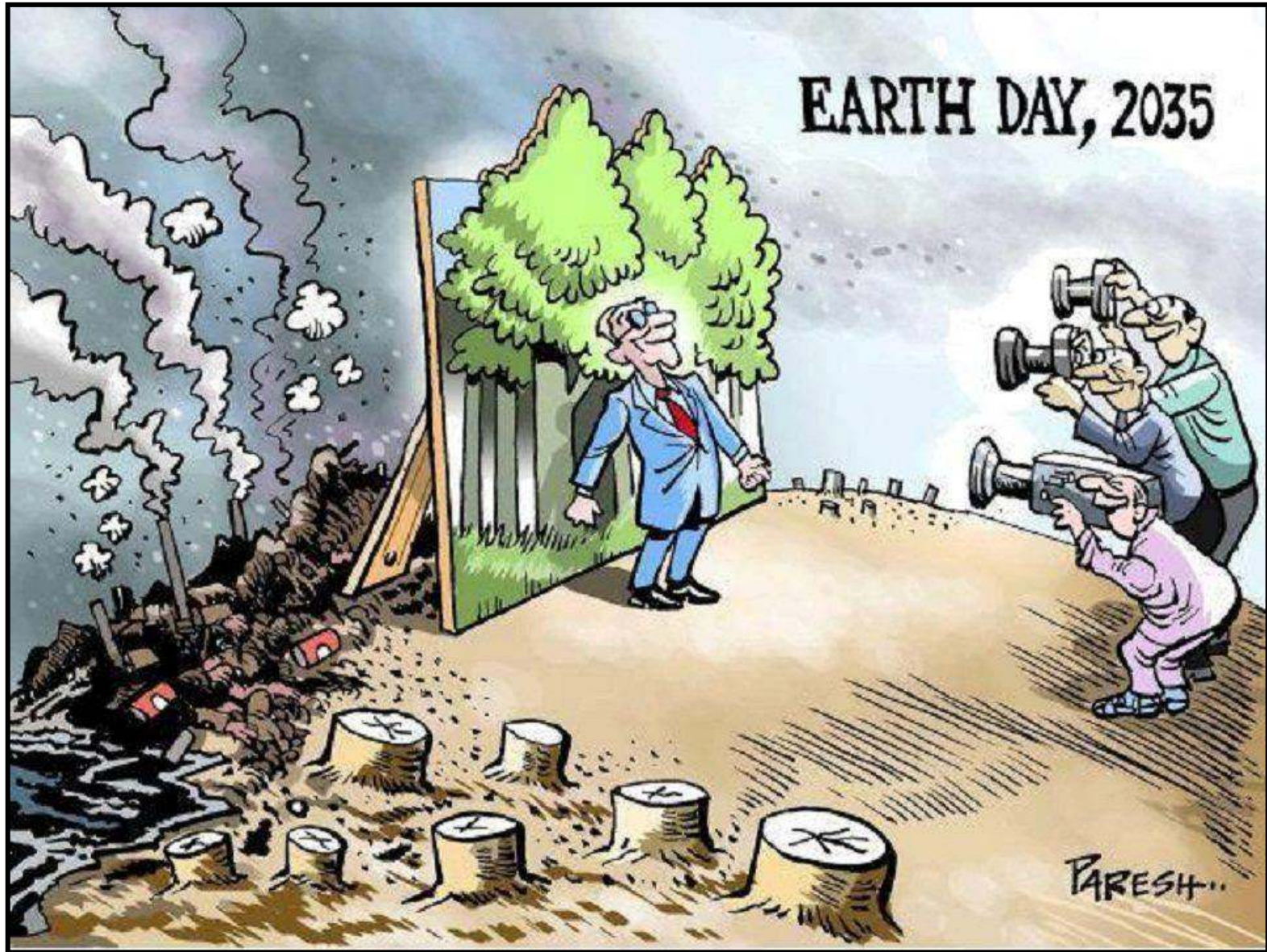

Η κοινωνία της εικόνας

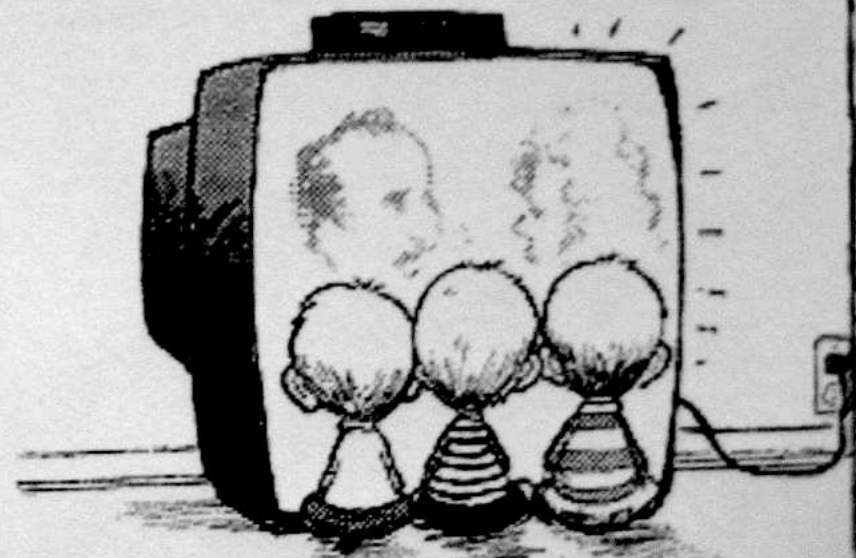

EARTH DAY, 2035

BLOOM ASSEMBLY PARK PRESS © 1999
WWW.IN.JERSEY.COM/BLOOM

<http://go.to/funpic>

Γελοιογραφίες

Φωτογραφίες

Κοινωνικές διαφημίσεις

Αφίσες

Συνέδριο για τον Εθελοντισμό
**Κοινωνική – Πράσινη Οικονομία
 & Ενεργός Πολίτης**

17-18-19 Οκτωβρίου
 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ **2008**
Classical Egnatia Grand
 Αλεξανδρούπολη

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΔΑ
Έργο Πολιτών
 ΚΡΑΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
 ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ

ΔΟΥΒΛΙΝΗ
 ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
 ΡΟΔΟΣΣΗΣ - ΕΒΡΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ
 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΡΟΔΟΣΣΗΣ

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΕΒΡΟΥ

ΧΩΡΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
 ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ**
 ΛΙΒΑΔΕΙΑ

γιατί Ποδήλατο ?

Τυμνάζει τους γλουτιέους σου
 μηδενική ρύπανση
 επιβαρδύνει το φαινόμενο του θερμοκηπίου
 δε κάνει να χαμογελάς
 κάνεις καινούργιους φίλους
 δε κάνει να πετάς
 δεν κολάει στα μποτιλιαρίσματα
 σου φτιάχνει ατσάλινα πόδια
 δεν κάνει δόρυβο
 δεν δέλει ασφαλεία, βενζίνη, παρκινγκ...

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ
 ΟΡΘΟΠΕΤΑΛΙΑ**

Οπτικός γραμματισμός και Λογοτεχνία

- Διαμορφώνουμε διάγραμμα του λογοτεχνικού κειμένου ιδίως για τα πολυπρόσωπα αφηγήματα
- Χρησιμοποιούμε αφίσες, σκίτσα, φωτογραφίες, παρουσιάσεις κειμένων με τη συμβολή της μουσικής και της ζωγραφικής
- Αξιοποιούμε την κινηματογραφική ή θεατρική μεταφορά λογοτεχνικών κειμένων
- Προβάλλουμε βίντεο, ντοκυμαντέρ από τη ζωή και το έργο λογοτεχνών

Πρωτότυπες παρουσιάσεις λογοτεχνικών κειμένων

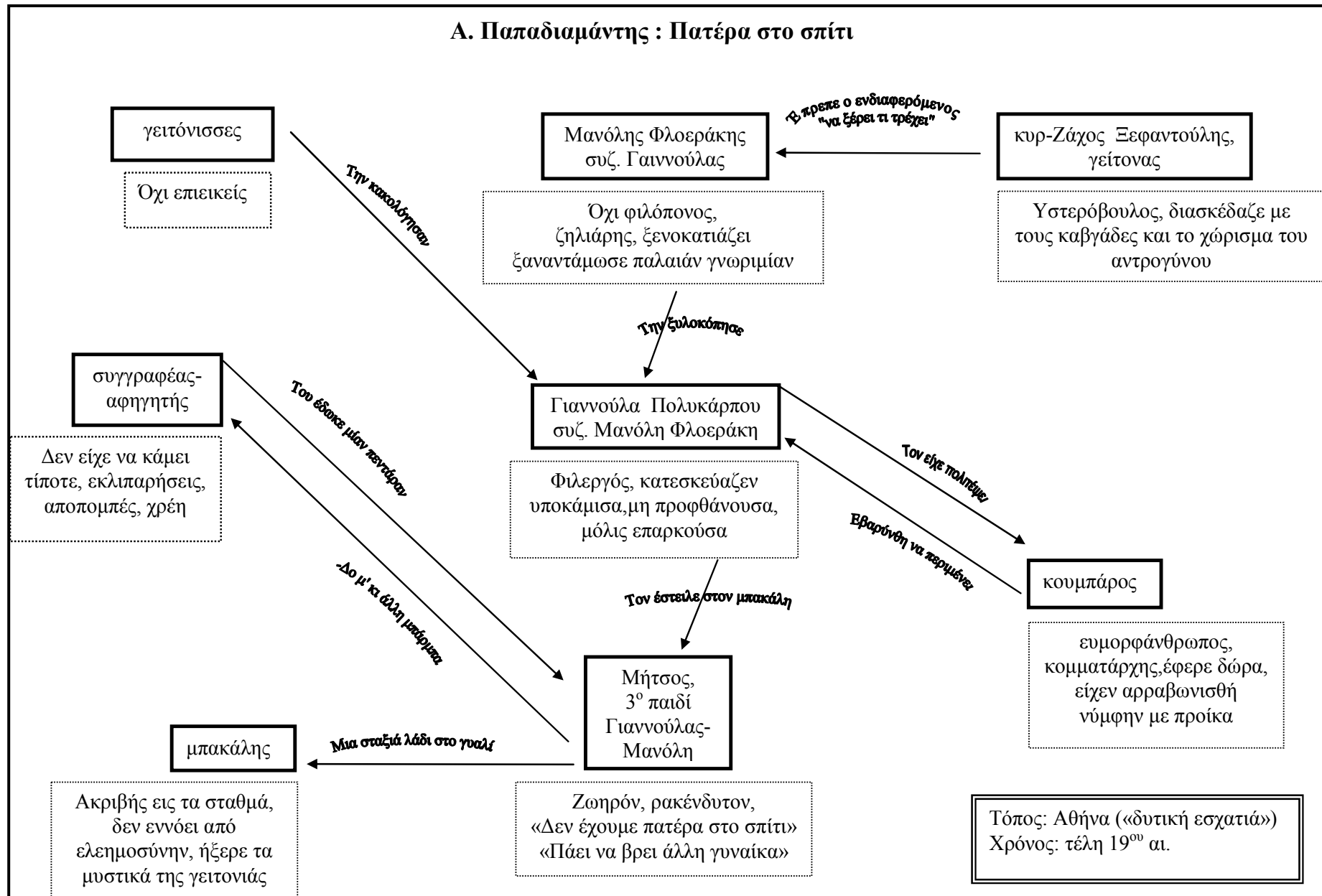
Παρουσίαση του μελοποιημένου ποιήματος του Οδυσσέα Ελύτη "Κάτω στις
Μαργαρίτας τ' αλωνάκι" με πίνακες Van Gogh, Π. Τέτση και Σ. Στεφανάκη
(Γεωργία Παντίδου-Γυμνάσιο Μακρακώμης).

<http://www.youtube.com/watch?v=DaaEqweYACM>

Μαθητικές δημιουργίες με αφορμή ένα ποίημα (Τζίνα Ζαζά-Γυμνάσιο
Στυλίδας)

http://alldayschool.blogspot.gr/2013/04/blog-post_2848.html

Διάγραμμα πολυπρόσωπου αφηγήματος

Αφίσα
για την κακοποίηση γυναικών

S I L E N C E H U R T S . C A L L 7 0 7 2 0 0 0 7 7 .

ΑΠΑΥ
Victim Support

Οπτικός γραμματισμός και Αρχαία Ελληνικά

- Κατασκευή διαγραμμάτων, πινάκων και σύννεφων με λέξεις
- Αξιοποίηση ιστορικών χαρτών, εικόνων, σκίτσων
- Εναλλακτικά χρήση του *«Συντακτικού Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας σε κωμικογραφήματα»*

(Χρίστου Δάλκου, εικονογράφηση Νότη Κατσέλη, εκδ. Δίαυλος, 1994)

Πίνακες

ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΕΙΔΟΣ	ΥΠΟΘΕΣΗ	ΑΠΟΔΟΣΗ
το πραγματικό	κάθε χρόνου	οποιαδήποτε έγκλιση
το αντίθετο του πραγματικού	Εἰ + οριστική παρελθοντικού χρόνου	δυνητική οριστική παρελθοντικού χρόνου
το προσδοκώμενο	Εάν, ἄν, ἦν + υποτακτική	οριστική μέλλοντα ή ισοδύναμη έκφραση
αόριστη επανάληψη στο παρόν - μέλλον	Εἰ + οριστική	οριστική ενεστώτα ή ισοδύναμη έκφραση
απλή σκέψη	Εἰ + Ευκτική	δυνητική ευκτική ή οριστ. αρκτικού χρόνου
επανάληψη στο παρελθόν	Εἰ + Ευκτική	οριστική παρατατικού ή αορίστου + ἄν

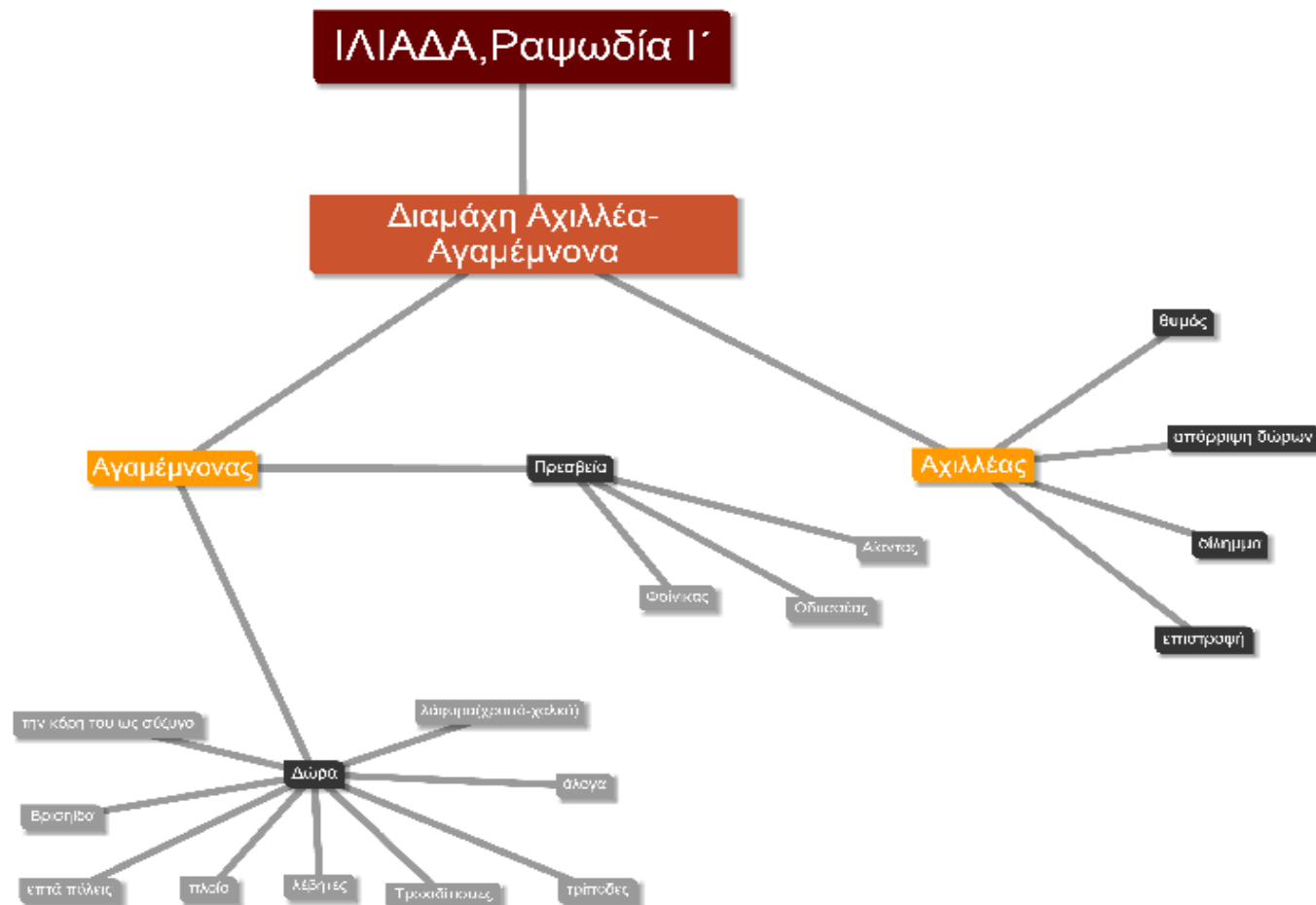
Υποθετικοί
λόγοι (1)

Υποθετικοί
λόγοι (2)

Κατασκευή διαγράμματος

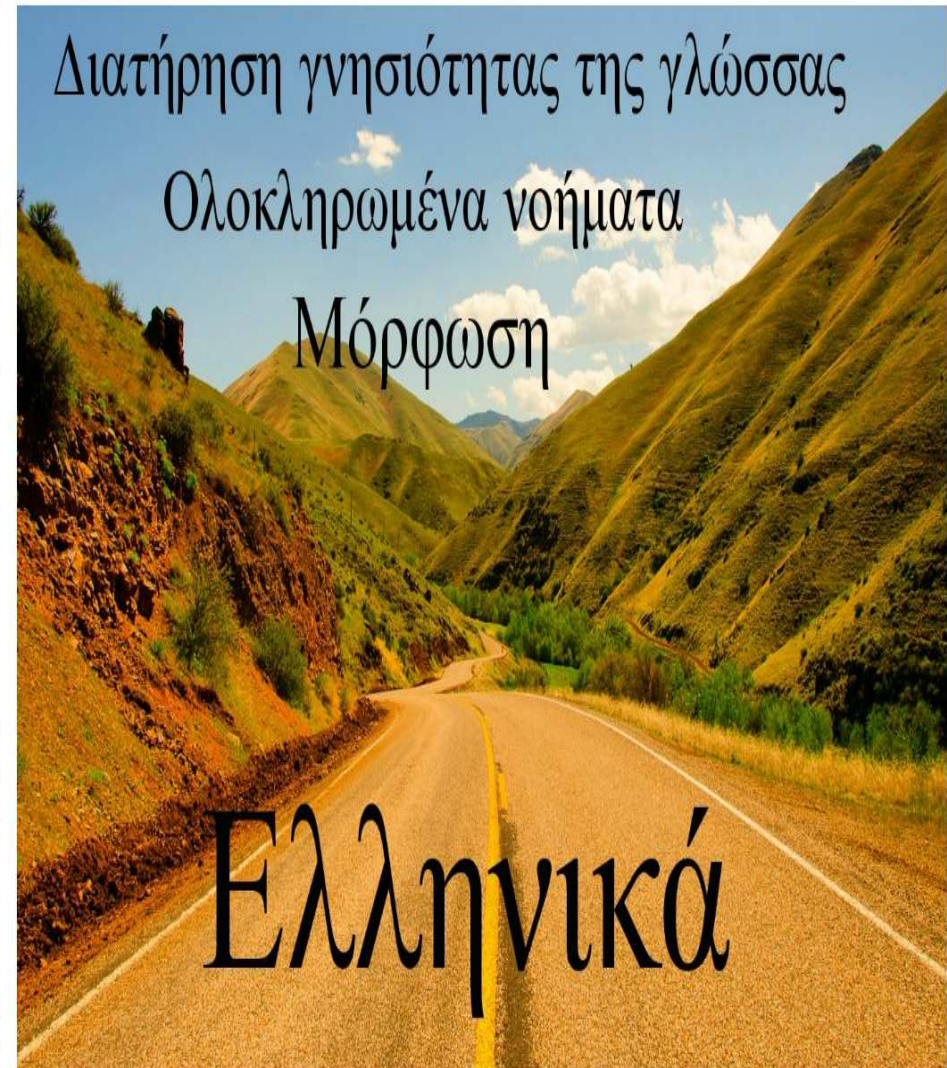
Δείγματα οπτικού γραμματισμού μαθητών

Σε δειγματική διδασκαλία που πραγματοποιήσα στο μάθημα της Γλώσσας στην Α΄ Λυκείου Σπερχειάδας με θέμα τη σημασία της ελληνικής γλώσσας, οι μαθητές, αφού παρακολούθησαν έναν αγώνα λόγου ανάμεσα σε υπερασπιστές και πολέμιους των greeklish, κατασκεύασαν τις αφίσες που ακολουθούν με δημιουργικότητα και πρωτοτυπία.

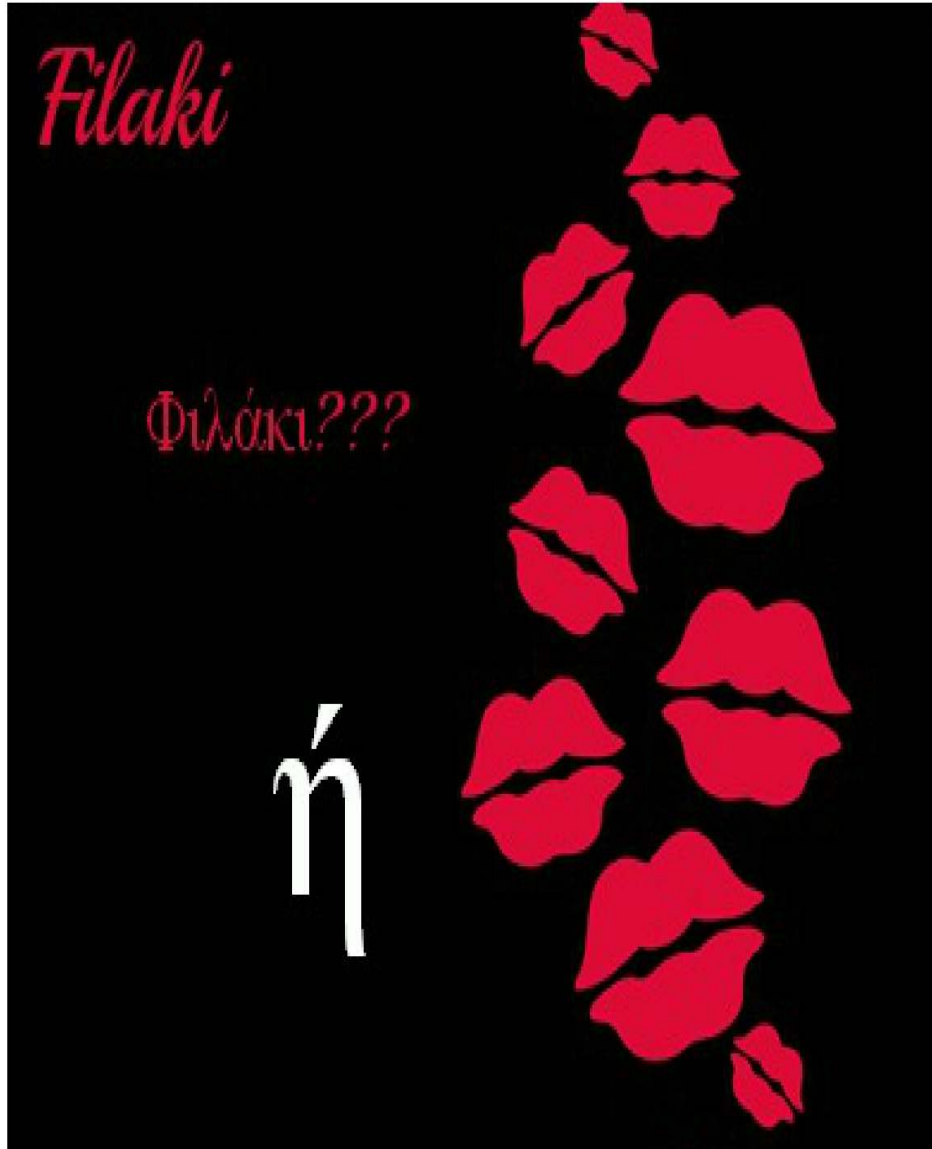
Την ομάδα των " καλλιτεχνών " αποτελούν οι μαθητές:
Αντωνίου Βασίλης, Βήττα Χριστίνα, Κατσαντώνης
Πάνος, Κοτρωνιά Βάσια

Φιλολόγος της τάξης η κ. Σιάτρα

Greeklish ή Ελληνικά;

Φιλάκι ή φυλακή;

Δείγματα οπτικού γραμματισμού μαθητών

Σε δειγματική διδασκαλία της ραψωδίας Ι΄ της Ιλιάδας που πραγματοποιήσα στη Β΄ τάξη του 4^{ου} Γυμνασίου Λαμίας, οι μαθητές αποτύπωσαν στην ακόλουθη εικόνα την αδιαλλαξία του Αχιλλέα, ο οποίος παραμένει στο θυμό του και αρνείται τα πλούσια δώρα του Αγαμέμνονα.

Ευρηματική είναι η απεικόνιση του Αχιλλέα κλεισμένου αεροστεγώς σε ένα μπουκάλι, στο θυμό του, και η ασύμπτωτη επικοινωνία του με τους πρέσβεις που του μιλούν χωρίς να τον αντικρίζουν.

Φιλολόγος της τάξης η κ. Πρέντζα

Η Πρεσβεία στον Αχιλλέα, Ιλιάδα Ι΄

Σχοινιάς Ευάγγελος
Χριστοδούλου Αδαμίου
Τσαμωύ Ελένη
Πανακωσκαίου
Αδαμίου

4^ο Γυμνάσιο Λαμίας
19/2/13

Ο Αγαμέμνων
σου προσφέρει
χρυσό!!!

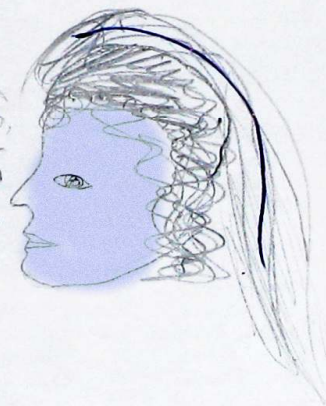
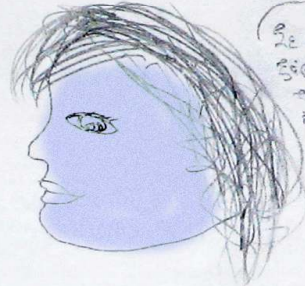
Σου προσφέρει
βυσσινές, ιππασί!!!

Θα σου δώσω
λέβηκες βίαια
παραδοξία
να δώσω σου
πυλινάκι

ΚΗΡΥΚΕΣ

Σε έπαινε αέθρη,
βίαια σε βίαια
από σου, ε'αι
τοδός σου κέλο
να αποστρέφεις
τοξά!!!

Λύκειο Αταλάντης
Αφίσα για σχολική εκδήλωση

Λύκειο
Αταλάντης
Πρόσκληση σε
σχολική
εκδήλωση

... αναζητήστε στο facebook το .jamiatathlantis

... δείτε το βλ να δημιουργεί το... να πρωτοπορεί...

Jam
ΑΘΛΑΝΤΗΣ

Μοδάτα
Νεανικά
Χειροποίητα
Κοσμήματα

15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

6η-7η ΣΧΟΛΙΚΗ ΟΡΑΤΗΛΑ Αταλάντης
12.30 - 2.30 πμ

Μεγάλο Βουζούκι

... να είστε ΟΛΟΙ εκεί !!!

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ

Εργαλεία

Πώς κατασκευάζουμε:

- κόμικς με εκπαιδευτικό λογισμικό

<http://www.slideshare.net/educomics/comics-in-education-3386446>

- εκπαιδευτικό βίντεο σε συνεργασία με τους μαθητές

http://www.slideshare.net/slideshow/embed_code/17770146#

- σύννεφα λέξεων

<http://www.tagxedo.com/>

- εννοιολογικούς χάρτες και σχεδιαγράμματα

<http://www.text2mindmap.com/>

Περισσότερα για την εννοιολογική χαρτογράφηση

<http://www.slideshare.net/elanagno/ss-9965670>

και για είδη διαγραμμάτων δεξ:

http://www.visual-literacy.org/periodic_table/periodic_table.html#

και <http://www.slideshare.net/klightle/visual-literacy-part-1>

Βιβλιογραφία

- New London Group 1997. *A Pedagogy of Multiliteracies: Designing Social Futures*. 1:27-29.
Το κείμενο αυτό θα το βρείτε μεταφρασμένο στην ιστοσελίδα της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e2/01.html
- Kalantzis, M. 1999. *Πολυγραμματισμοί. Επανεξέταση του τι εννοούμε ως γραμματισμό και τι διδάσκουμε ως γραμματισμό στα πλαίσια της παγκόσμιας πολιτισμικής πολυμορφίας και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας*. Στο (Πρακτικά διεθνούς συνεδρίου, Μάρτιος 1997, Θεσσαλονίκη), επιμ. Α.-Φ. Χριστίδης, 680-695. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, σελ. 691-694.
Το κείμενο αυτό έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e2/02.html
- Kress, Gunther R. & van Leeuwen, T. (1996) *Reading images : the grammar of visual design*. New York : Routledge, 1996.
- Nixon, Helen (2003). New Research Literacies for Contemporary Research into Literacy and New Media? *Reading Research Quarterly*, v38 n3 p407-13 Jul-Sep 2003.